

การศึกษาประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ไทย



นางสาวแกมแก้ว ทวีธนากร


ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-551-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16050648

Efficiency of Thai Textile Industries



Miss Kamkaew Thaweethanakorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

1994

ISBN 974-584-551-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
โดย นางสาวแกมแก้ว ทวีธนากร
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย รัตน์โกมุก



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชวนชัย อัทธินันท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย รัตน์โกมุก)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สามารถ เจียสกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ณรงค์ จิระอุดมรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



แกมแก้ว ทวีธนากร : การศึกษาประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย (EFFICIENCY OF THAI TEXTILE INDUSTRIES) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. สัมชาย รัตนโกมุท, 114 หน้า, ISBN 974-584-551-5

การศึกษาประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจอุตสาหกรรมสิ่งทอ 6 ประเภทได้แก่ อุตสาหกรรมเส้นใยฝ้าย อุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ อุตสาหกรรมด้ายฝ้าย อุตสาหกรรมด้ายเส้นใยประดิษฐ์ อุตสาหกรรมผ้าผืนและอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ในเชิงของประสิทธิภาพการผลิต หรือมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยศึกษาจากต้นทุนในการใช้ทรัพยากรในประเทศ (Domestic Resource Cost : DRC) โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ ตลอดจนถึงมาตรการสนับสนุนของรัฐบาลที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อนำผลที่ได้ไปประเมินว่าสมควรให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมสิ่งทอหรือไม่

ผลการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยมีประสิทธิภาพในการผลิตซึ่งสมควรทำการผลิตต่อไปอยู่ (DRC น้อยกว่า 1) มี 4 ประเภทคือ อุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ อุตสาหกรรมด้ายเส้นใยประดิษฐ์, อุตสาหกรรมทอผ้าและอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ในขณะที่อุตสาหกรรมเส้นใยฝ้ายและอุตสาหกรรมด้ายฝ้ายไม่มีประสิทธิภาพในการผลิตซึ่งไม่เหมาะสมที่จะทำการผลิต (DRC มากกว่า 1)

รัฐบาลได้ให้การส่งเสริมแก่อุตสาหกรรมสิ่งทอประเภทต่าง ๆ ทั้งด้านการส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการส่งออก การควบคุมการตั้ง-ขยายโรงงาน การควบคุมการนำเข้า-ส่งออก และการควบคุมราคา มาตรการด้านภาษี ทั้งนี้เพื่อให้อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C260045 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: EFFICIENCY / TEXTILE INDUSTRY / DOMESTIC RESOURCE COST

KAMKAEW THAWEETHANAKORN : EFFICIENCY OF THAI TEXTILE INDUSTRIES.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SOMCHAI RATANAKOMUT, Ph.D. 114 pp.
ISBN 974-584-551-5

The objective of this study is to investigate the efficiency of six types of textile industries namely cotton fiber, synthetic fiber, cotton yarn, synthetic yarn, cloth and garment. The approach is to use the concept of domestic resource cost (DRC) and the use of available primary and secondary data as well as informational on government intervention to the textile industry in Thailand

It was found out that four types of textile industry which are efficient. These industries include sythetic fiber, sythetic yarn, cloth and garment. They have the index of domestic resource costs which are less than one. The cotton fiber and cotton yarn industries are not efficient. Both of them have the index of domestic resource costs larger than one. The Thai government have been supporting various types of textile industries by using sereral measures such as investment promotion, export promotion, control of establishment and extension of production facilities, import and export control, price control as well as tariff measure to help Thai textile industries to become its export industries.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา.....

ปีการศึกษา.....2536

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างมากจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย รัตนโกมุท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำในการศึกษาและตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้เสร็จไปด้วยดี นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ชวนชัย อัจฉรินทร์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่งในการศึกษา รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ สามารถ เจียสกุล และอาจารย์ณรงค์ จิระอุดมรัตน์ คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาอ่านร่างวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่อการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์นี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาจากอาจารย์ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุก ๆ ท่านจากหน่วยงานราชการและเอกชน ที่กรุณาให้ความเอื้อเฟื้อด้านข้อมูลต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์สำหรับวิทยานิพนธ์นี้ และขอขอบคุณคุณภักษยาณีที่ได้ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา

คุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แด่ พระคุณบิดาพระคุณมารดา คุณย่าตลอดจนพี่ ๆ และน้อง ๆ ที่ติดต่อข้ามเจ้าตลอดมา หากมีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แกมแก้ว ทวีธนากร

4 พฤษภาคม 2537

สารบัญ



	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	20
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	21
1.4 วิธีการศึกษา.....	22
1.5 ผลงานที่เกี่ยวข้อง.....	22
2 อุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย.....	30
2.1 อุตสาหกรรมผลิตเส้นใย.....	33
2.2 อุตสาหกรรมปั่นด้าย.....	45
2.3 อุตสาหกรรมทอผ้า.....	49
2.4 อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป.....	51
3 ทฤษฎีและวิธีการศึกษา.....	54
4 การวิเคราะห์.....	74
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	98
ประวัติผู้เขียน.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	ปริมาณการนำเข้าเครื่องจักรสิ่งทอใหม่ประเภทต่าง ๆ (ตั้งแต่ปี 2531-2535).....	5
1.2	จำนวนโรงงาน แรงงาน สัตว์ส่วนและอัตราการขยายตัว แยกตามประเภท โรงงานสิ่งทอในช่วงปี 2531-2535.....	6
1.3	มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยและอัตราการขยายตัวในช่วง 2526-2536.....	7
1.4	การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์.....	8
1.5	ความต้องการและผลผลิตสิ่งทอโดยส่วนรวม ในช่วง 2530-2536.....	10
1.6	การนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์ (2531-2535).....	12
1.7	ดุลการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยในช่วง 2531-2535.....	14
1.8	มูลค่าการส่งออกสิ่งทอโดยรวมรายประเทศในปี 2531-2535.....	16
1.9	มูลค่าการส่งออกเครื่องนุ่งห่มรายประเทศในปี 2531-2535.....	18
2.1	ผู้ผลิตเส้นใยประดิษฐ์ของไทย.....	37
2.2	ผลผลิตและการบริโภคเส้นใยประดิษฐ์ของไทย.....	41
2.3	โครงสร้างราคาขายของอุตสาหกรรมเส้นใยฝ้าย.....	43
2.4	โครงสร้างราคาขายของอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์.....	44
2.5	โครงสร้างราคาขายของอุตสาหกรรมปั่นด้าย.....	48
2.6	โครงสร้างราคาขายของอุตสาหกรรมทอผ้า.....	50
2.7	โครงสร้างราคาขายของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป.....	52
2.8	มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอ.....	53
4.1	สัดส่วนของการใช้ปัจจัยในการผลิตของอุตสาหกรรมเส้นใยฝ้าย.....	75
4.2	สัดส่วนของการใช้ปัจจัยในการผลิตของอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์.....	77
4.3	สัดส่วนของการใช้ปัจจัยในการผลิตของอุตสาหกรรมด้ายฝ้าย.....	78
4.4	สัดส่วนของการใช้ปัจจัยในการผลิตของอุตสาหกรรมด้ายเส้นใยประดิษฐ์.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.5	สัดส่วนของการใช้ปัจจัยในการผลิตของอุตสาหกรรมทอผ้า.....	81
4.6	สัดส่วนของการใช้ปัจจัยในการผลิตของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป.....	82
4.7	ค่า Domestic Resource Cost (DRC) ของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ประเภทต่าง ๆ.....	84



ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่		หน้า
1.1	ผู้ส่งออกปริมาณและส่วนแบ่งตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มของโลก.....	2
1.2	ประมาณความต้องการเส้นใยผ้า ขนาดการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และสถานผู้ส่งออกสำคัญรายใหม่ของโลกในอาเซียนและเอเชียใต้.....	3
1.3	เปรียบเทียบปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มและ เครื่องนุ่งห่มโดยส่วนรวมกับปริมาณการผลิตภายในประเทศ.....	11
2.1	โครงสร้างการผลิตตลอดสายของอุตสาหกรรมสิ่งทอ.....	35


 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางภาคผนวก

ตารางที่		หน้า
1	ค่าความยืดหยุ่น.....	106
2	มูลค่าและความยืดหยุ่นของสินค้าเข้าปี 2534.....	107
3	มูลค่าและความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทานของสินค้าออกในปี 2534....	108



ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย